

در مورد رفیق ضیا

جاشوا موفودپال

ترجمه: شعله جاوید

همان‌گونه که بسیاری از خوانندگان ما آگاه‌اند، رفیق ضیا از حزب کمونیست (مائوئیست) افغانستان به تازگی در گذشته است. رفیق ضیا نه تنها صدر کمیته مرکزی حزب کمونیست (مائوئیست) افغانستان بود، بلکه در بازسازی و ایجاد جنبش نوین مائوئیستی در افغانستان نیز نقش ارزنده و اساسی داشته، همچنان در شکل‌دهی جنبش بین‌المللی مائوئیستی نقش برجسته ایفا نموده است. ضیا نه تنها در ایجاد جنبش انقلابی انترناسیونالیستی - که اکنون دیگر وجود ندارد - نقش فعال و پررنگ داشت، بلکه حزب خود را در هماهنگی و تبابی با سایر احزاب عضو سابق جنبش انقلابی انترناسیونالیستی، در مبارزه خطی علیه روزیونیزم حزب کمونیست انقلابی آمریکا که منجر به انحلال جنبش انقلابی انترناسیونالیستی گردید، بسیج و رهنمای نمود. در واقع یکی از دو پاسخ عمده علیه «سنتز نوین» حزب کمونیست انقلابی آمریکا، توسط رفیق ضیا و دیگری به وسیله «اجیت»^۱ نگاشته شده است. از آن زمان، تلاش‌های حزب کمونیست (مائوئیست) افغانستان در جهت بازسازی یک تشکیلات بین‌المللی مائوئیستی جدید، قابل ستایش و مثال‌زدنی است، این مسأله از پیام‌های تسلیت احزاب مائوئیست جهان، حتا از پیام‌های احزاب که حزب کمونیست (مائوئیست) افغانستان با آن‌ها مبارزه خطی و ایدئولوژیک داشتند، آشکارا معلوم می‌شود.

روشن است که من از رفیق ضیا شناخت شخصی نداشتم، چون هرگز به افغانستان سفر نکرده‌ام و به عنوان حامی جنبش مائوئیستی، هیچ دلیلی برای ملاقات با رهبر یک حزب مخفی انقلابی در کشور اشغال‌شده‌ی مثل افغانستان نداشتم. اما از حامیان و روابط جنبش کمونیستی بین‌المللی، و دوستان که از افغانستان بازدید نموده‌اند، در مورد حزب کمونیست (مائوئیست) افغانستان می‌دانستم و میزبان برخی مصاحبه‌ها و برنامه‌هاشان بودم. من در مورد شکوفایی جنبش کمونیستی در افغانستان، و افرادی که به آن‌جا سفر نموده‌اند، آموخته‌ام. من توانستم برخی از کارهای نخستین خود را از طریق روابط ما به رفقای آن‌جا بفرستم. کتاب من «تداوم و گسست»^۲ عنوان خود را از نقد حزب کمونیست (مائوئیست) افغانستان بر سنتز نوین حزب کمونیست انقلابی آمریکا گرفته است. در ضمن یکی از نقل و قول‌های مهم نوشته رفیق ضیا به عنوان سرلوحه کتابم آورده‌ام. در حقیقت نوشته ضیا، روی کرد دیالکتیکی چگونگی تکامل در علم مارکسیزم - لنینیزم - مائوئیزم به وضاحت بیان کرده است.

با این حال، ماه‌ها قبل از مرگ رفیق ضیا، برای نوشتن «تقریظ» بر کتاب کوچک من «نقد منطق مائوئیستی»^۳، با ناشر زبان‌های خارجی [FLP] مشورت نمودم. از طریق ارتباطات ما که با حزب کمونیست (مائوئیست) افغانستان داشتم، در تماس شدم. بسیار منطقی است که یک سازمان انقلابی، این‌گونه کتاب‌ها را بخواند و در مورد آن نقد و بررسی بنویسد؛ فکر نمی‌کردم، پاسخی دریافت نمایم. از آن‌جایی که هم خودم و هم «ناشر زبان‌های خارجی FLP» قبل از آخرین مهلت - نخستین چاپ کتاب - پاسخی از حزب کمونیست (مائوئیست) افغانستان دریافت نکرده بودیم، کتاب بدون تقریظ چاپ شد. درست پس از چاپ کتاب، شرح مختصر از حزب کمونیست (مائوئیست) افغانستان در مورد کتابم به قلم رفیق ضیا دریافت نمودم. این نخستین بار بود که به نام رفیق «ضیا» آشنا می‌شدم، شرح مختصر در مورد کتاب من توسط او نگاشته شده بود. آن زمان من نمی‌دانستم او کیست، جز این که او یکی از اعضای حزب کمونیست (مائوئیست) افغانستان است. تنها پس از خبر مرگ وی دریافتیم که آن شرح مختصر، چقدر معنادار و با مفهوم می‌باشد. چون یکی از رهبران برجسته‌ی جنبش مائوئیستی افغانستان، زمان لازم را برای خواندن آن اختصاص داده، یک شرحی مختصر بر آن نگاشته است. با آن که آن نوشته پس از چاپ کتاب بدست ما رسید، اما ناشر موافقت نمود که آن

را در وب سایت قرار دهد و در چاپ بعدی آن را اضافه نماید. چاپ دوم کتاب، با مرگ رفیق ضیا همزمان شد و این اهمیت شرح نوشته شده توسط وی را برجسته می‌سازد. من افتخار می‌کنم که او از کار من نقد و ارزیابی داشته است و همچنان برای من شگفت‌آمیز و تحسین‌انگیز بوده است که او در آخرین روزهای زندگی خویش زحمت خواندن کتاب مرا متحمل شده بود، با وجودی که از من شناخت کافی نداشت.

من مفتخرم، که یکی از آخرین سخنان و نوشته‌های رفیق ضیا، به عنوان «تقریظ» در پشت کتاب من آمده است. امیدوارم که از او الگو بگیرم و مانند او زندگی کنم. آرزو داشتم که می‌توانستم در موقعیتی می‌بودم که با وی تماس مستقیم می‌داشتم. مهمتر از همه، بر مبنای شواهد مختلف، و آنچه من از نقش پررنگ او در جنبش بین‌المللی مائوئیستی اکنون خوانده‌ام و می‌دانم، زندگی وی برایم الهام‌بخش می‌باشد و امیدوارم دیگران نیز از آن الهام بگیرند.

۱۲ جولای ۲۰۲۰

---

۱. اجیت از رهبران حزب کمونیست (مائوئیست) هند ناگزلباری است.

2. J. Moufawad-Paul, *Continuity and Rupture*, Washington, Zero books, 2016.

3. J. Moufawad-Paul, *Critique of Maoist Reason*, Paris, FLP, 2020.